

Aleksandrijski manifest: Biblioteke – informaciono društvo na delu

Biblioteke i informacioni servisi doprinose kvalitetnom delovanju uključujućeg informacionog društva. Oni omogućavaju intelektualnu slobodu pružajući pristup informacijama, idejama i proizvodima na svim medijima, bez obzira na granice. Oni pomažu očuvanje demokratskih vrednosti i univerzalnih građanskih prava sa neutralne pozicije i odupirući se cenzuri bilo koje vrste.

Jedinstvena uloga biblioteka i informacionih servisa ogleda se u tome što oni odgovaraju na pojedinačna pitanja i potrebe individualnih korisnika. To se dopunjaje sa opštim prenosom znanja putem medija, na primer, a biblioteke i informacione servise čini vitalnim za demokratsko i otvoreno informaciono društvo. Biblioteke su od suštinskog značaja za dobro informisano građanstvo i transparentnu vladu, kao i za prihvatanje evlade.

One takođe grade svoju ulogu promovisanjem informacione pismenosti i pružanjem podrške i obuke za efikasno korišćenje informacionih izvora, uključujući i informacione i komunikacione tehnologije. Ovo je naročito važno u promovisanju «agende razvoja» zato što su ljudski resursi na centralnom mestu za ekonomski razvoj. Na ovaj način biblioteke značajno doprinose sagledavanju digitalnog jaza i nejednakosti u dostupu informacijama koja iz njega proizlazi. One čine realnim ciljeve Milenijumskog razvoja, uključujući i smanjivanje siromaštva. One će to i učiniti i to uz nevelika ulaganja: povratna vrednost 4 do 6 puta premašuje ulaganja.

Nastojeći da postigne cilj univerzalnog pristupa informacijama, IFLA podržava ravnotežu i jednakost u oblasti kopirajta. Takođe je zainteresovana da promoviše višejezičke sadržaje, kulturnu različitost i posebne potrebe domorodačkog stanovništva i manjina.

IFLA deli sa bibliotekama i informacionim servisima zajedničku viziju informacionog društva za sve, usvojenu na Svetskom samitu o informacionom društvu u Ženevi u decembru 2003. Ova vizija promoviše uključujuće društvo bazirano na fundamentalnim ljudskim pravima na pristup informacijama i slobofu izražavanja bez ograničenja, u kome će svaki pojedinac moći da kreira, pristupa, koristi i deli informacije i znanje.

IFLA ohrabruje nacionalne, regionalne i lokalne vlade, kao i međunarodne organizacije da:

- * ulažu u biblioteke i informacione servise kao vitalne elemente u strategiji, politici i budžetu informacionog društva ;
- * unapređuju i šire postojeće bibliotečke mreže da bi se dobila maksimalna dobrobit za građane i društvo;
- * podrže neograničeni pristup informacijama i slobodu izražavanja;
- * promovišu otvoreni pristup informacijama i ukažu na strukturalne i druge barijere za pristup

* da prepoznuju značaj informacione pismenosti i aktivno podrže strategije koje pomažu običnim ljudima da steknu pismenost i veštine kako bi napredovali i koristili prednosti informacionog društva.

Usvojeno u Aleksandriji, Egipat, biblioteka Aleksandrina, 11. novembra 2005

Srodni dokumenti:

Glazgovska deklaracija o bibliotekama, informacionim servisima i intelektualnoj slobodi
<http://www.ifla.org/faife/policy/iflastat/gldeclar-e.html>

IFLA/UNESCO Manifest za javne biblioteke
<http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/manif.htm>

IFLA/UNESCO Manifest za školske biblioteke: Školska biblioteka u podučavanju i učenju namenjena svima
<http://www.ifla.org/VII/s11/pubs/schoolmanif.htm>

IFLA Internet manifest <http://www.ifla.org/III/misc/internetmanif.htm>

Održavanje svetske digitalne baštine: deklaracija o podršci Svetskom samitu o informacionom društvu. Izveštaj sa Konferencije direktora nacionalnih biblioteka (CDNL), Oslo, avgust 2005
www.ifla.org/III/wsds/declaration-CDNL2005.html

Svetionici informacionog društva – Aleksandrijska izjava o informacionoj pismenosti i doživotnom učenju. Konferencija visokog novoa o informacionoj pismenosti i doživotnom učenju, biblioteka Aleksandrina, 6-9 novembar 2005
www.ifla.org/III/wsds/BeaconInfSoc.html

IFLA Izjava o otvorenom pristupu akademskoj literaturi i istraživačkim dokumentima
<http://www.ifla.org/V/cdoc/open-access04.html>

Videti <http://www.ifla.org/V/cdoc/policies.htm#Manifestos> za ostale izjave.

Neke dodatne činjenice

Širom sveta ima:

- više od pola miliona punktova bibliotečkih servisa,
- 15.000 km bibliotečkih polica,
- preko pola miliona Internet veza u bibliotekama,
- 1,5 trilion pozajmica godišnje,
- i 2,5 biliona registrovanih korisnika.

Izjava da biblioteke vraćaju 4 do 6 puta veća sredstva od uloženih potkrepljena je brojnim studijama. Videti na primer:

Svanhild Aabø. Vrednost javnih biblioteka. Rad izložen na IFLA kongresu u Oslu, avgust 2005

www.ifla.org/IV/ifla71/papers/119e-Aabo.pdf

Procena naše vrednosti. Britanska biblioteka 2003

<http://www.bl.uk/pdf/measuring.pdf>

José-Marie Griffith & Donald King. Povratna sredstva od ulaganja poreskih obveznika u javne biblioteke na Floridi, septembar 2004

<http://dlis.dos.state.fl.us/bld/roi/publications.cfm>

Daniel D. Barron et. al.. Ekonomski uticaj na javne biblioteke u Južnoj Karolini, 2005

www.libsci.sc.edu/SCEIS/home.htm